KOMISIJAS DIREKTĪVA 2009/122/EK

(2009. gada 14. septembris),

ar ko groza II pielikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 96/73/EK par dažām metodēm divkāršo tekstilšķiedru maisījumu kvantitatīvai analīzei, lai pielāgotu šo pielikumu tehnikas attīstībai

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 16. decembra Direktīvu 96/73/EK par dažām metodēm divkāršo tekstilšķiedru maisījumu kvantitatīvai analīzei [1] un jo īpaši tās 5. pantu,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 14. janvāra Direktīvā 2008/121/EK par tekstilmateriālu nosaukumiem [2] ir noteikts, ka tekstilizstrādājumus marķē, lai norādītu šķiedru sastāvu, un veic analītiskas pārbaudes par šo izstrādājumu atbilstību norādēm marķējumā.

(2) Direktīvā 96/73/EK ir paredzētas vienotas metodes divkāršo tekstilšķiedru maisījumu kvantitatīvai analīzei.

(3) Pamatojoties uz tehniskās darba grupas jaunākajām atziņām, Direktīvu 2008/121/EK pielāgoja tehnikas attīstībai, minētās direktīvas I un V pielikumā noteiktajam šķiedru sarakstam pievienojot šķiedru "melamīns".

(4) Tāpēc jānosaka vienotas pārbaudes metodes attiecībā uz melamīnu.

(5) Tādēļ atbilstīgi jāgroza Direktīva 96/73/EK.

(6) Šajā direktīvā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Tekstilmateriālu nosaukumu un marķēšanas direktīvu komitejas atzinumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 96/73/EK II pielikumu groza saskaņā ar šīs direktīvas pielikumu.

2. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz 2010. gada 15. septembrim. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto aktu tekstus un minēto aktu un šīs direktīvas atbilstības tabulu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka to, kā izdarīt šādas atsauces.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus savu tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

3. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

4. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2009. gada 14. septembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Günter VERHEUGEN

[1] OV L 32, 3.2.1997., 1. lpp.
[2] OV L 19, 23.1.2009., 29. lpp.

PIELIKUMS

Direktīvas 96/73/EK II pielikuma 2. nodaļu groza šādi.

a) Tabulu "Īpašās metodes – Kopsavilkuma tabula" aizstāj ar šādu:

"KOPSAVILKUMA TABULA

Metode	Piemērošanas joma		Reaģents
	šķīstošā sastāvdaļa	nešķīstošā sastāvdaļa	
1.	acetāts	dažas citas šķiedras	acetons
2.	dažas proteīnu šķiedras	dažas citas šķiedras	hipohlorīts
3.	viskoze, kupro vai daži modāla veidi	kokvilna, elastolefīns vai melamīns	skudrskābe un cinka hlorīds
4.	poliamīds vai neilons	dažas citas šķiedras	skudrskābe, 80 % (masa/masa)
5.	acetāts	triacetāts, elastolefīns vai melamīns	benzilspirts
6.	triacetāts vai polilaktīds	dažas citas šķiedras	dihlormetāns
7.	dažas celulozes šķiedras	poliesteris, elastomultiesteris vai elastolefīns	sērskābe, 75 % (masa/masa)
8.	akrili, daži modificētie akrili vai dažas hloršķiedras	dažas citas šķiedras	dimetilformamīds
9.	dažas hloršķiedras	dažas citas šķiedras	oglekļa disulfīds/acetons, 55,5/44,5 (tilpums/tilpums)
10.	acetāts	dažas hloršķiedras, elastolefīns vai melamīns	ledus etiķskābe
11.	zīds	vilna, spalvas, elastolefīns vai melamīns	sērskābe, 75 % (masa/masa)
12.	džuta	dažas dzīvnieku izcelsmes šķiedras	slāpekļa satura metode
13.	polipropilēns	dažas citas šķiedras	ksilols
14.	dažas citas šķiedras	hloršķiedras (vinilhlorīda homopolimēri), elastolefīns vai melamīns	koncentrētas sērskābes metode
15.	hloršķiedras, daži modificētie akrili, daži elastāni, acetāti, triacetāti	dažas citas šķiedras	cikloheksanons
16.	melamīns	kokvilna vai aramīds	karsta skudrskābe, 90 % masa/masa"

b) Metodi Nr. 1 groza šādi.

i) 1.2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. vilna (1), dzīvnieku spalvas (2 un 3), zīds (4), kokvilna (5), lini (7), kaņepāji (8), džuta (9), abaka (10), alfa (11), kokosšķiedra (12), slotzaru šķiedra (13), rāmija (14), sizals (15), kupro (21), modāls (22), proteīns (23), viskoze (25), akrils (26), poliamīds vai neilons (30), poliesteris (35), elastomultiesteris (46), elastolefīns (47) un melamīns (48).

Šī metode nekādā gadījumā nav izmantojama acetāta šķiedrām, kam veikta virsmas deacetilēšana."

ii) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. "d" vērtība ir 1,00, izņemot melamīnam, kuram "d" = 1,01."

c) Metodi Nr. 2 groza šādi.

i) 1.2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. kokvilna (5), kupro (21), viskoze (25), akrils (26), hloršķiedras (27), poliamīds vai neilons (30), poliesteris (35), polipropilēns (37), elastāns (43), stikla šķiedra (44) un elastomultiesteris (46), elastolefīns (47) un melamīns (48).

Ja sastāvā ietilpst dažādas proteīnu šķiedras, metode norāda to kopējos daudzumus, bet ne to atsevišķos daudzumus."

ii) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. "d" lielums ir 1,00, izņemot kokvilnu, viskozi, modālu un melamīnu, kam "d" = 1,01, un nebalinātu kokvilnu, kurai "d" = 1,03."

d) Metodi Nr. 3 groza šādi.

i) 1.2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. kokvilna (5) un elastolefīns (47) un melamīns (48).

Ja sastāvā konstatē modāla šķiedru, jāveic iepriekšējs tests, lai noskaidrotu, vai tā šķīst reaģentā.

Šo metodi nevar piemērot maisījumiem, kuros kokvilna bijusi pakļauta apjomīgai ķīmiskajai noārdīšanai vai kuros viskoze vai kupro šķīst nepilnīgi sakarā ar dažu tādu krāsvielu vai apretūru klātbūtni, kuras nevar pilnībā atdalīt."

ii) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. Koeficienta "d" vērtība kokvilnai ir 1,02, melamīnam 1,01 un elastolefīnam – 1,00."

e) Metodi Nr. 4 groza šādi.

i) 1.2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. vilna (1), dzīvnieku spalvas (2 un 3), kokvilna (5), kupro (21), modāls (22), viskoze (25), akrils (26), hloršķiedra (27), poliesteris (35), polipropilēns (37), stikla šķiedra (44) un elastomultiesteris (46) un elastolefīns (47) un melamīns (48).

Kā jau minēts iepriekš, šo metodi var izmantot arī attiecībā uz maisījumiem ar vilnu, bet ja vilnas saturs pārsniedz 25 %, jāizmanto metode Nr. 2 (vilnas šķīdināšana sārmainā nātrija hipohlorīta šķīdumā)."

ii) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. "d" vērtība ir 1,00, izņemot melamīnam, kuram "d" = 1,01."

f) Metodi Nr. 5 groza šādi.

i) 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. PIEMĒROŠANAS JOMA

Pēc bezšķiedru materiāla atdalīšanas šo metodi izmanto divkāršo šķiedru maisījumiem, ko veido:

1. acetāts (19),

kur:

2. triacetāts (24), elastolefīns (47) un melamīns (48)."

ii) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. "d" vērtība ir 1,00, izņemot melamīnam, kuram "d" = 1,01."

g) Metodi Nr. 6 groza šādi.

i) 1.2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. vilna (1), dzīvnieku spalvas (2 un 3), zīds (4), kokvilna (5), kupro (21), modāls (22), viskoze (25), akrils (26), poliamīds vai neilons (30), poliesteris (35), stikla šķiedra (44), elastomultiesteris (46), elastolefīns (47) un melamīns (48).

Piezīme. Triacetāta šķiedras, kuru apretēšana izraisa to daļēju hidrolīzi, reaģentā vairs nav pilnīgi izšķīdināmas. Šādos gadījumos metode nav piemērojama."

ii) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. Koeficienta "d" vērtība ir 1,00, izņemot poliestera, elastomultiestera, elastolefīna un melamīna gadījumā, kur "d" vērtība ir 1,01."

h) Metodi Nr. 8 groza šādi.

i) 1.2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. vilna (1), dzīvnieku spalvas (2 un 3), zīds (4), kokvilna (5), kupro (21), modāls (22), viskoze (25), poliamīds vai neilons (30), poliesteris (35), elastomultiesteris (46), elastolefīns (47) un melamīns (48).

Tā ir vienādi piemērojama akriliem un dažiem modificētiem akriliem, kas apstrādāti ar pirms tam metalizētām krāsām, bet ne tādiem, kuri krāsoti ar pēchromēšanas krāsām."

ii) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. Koeficienta "d" vērtība ir 1,00, izņemot vilnas, kokvilnas, kupro, modāla, poliestera, elastomultiestera, un melamīna gadījumā, kur "d" vērtība ir 1,01."

i) Metodi Nr. 9 groza šādi.

i) 1.2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. vilna (1), dzīvnieku spalvas (2 un 3), zīds (4), kokvilna (5), kupro (21), modāls (22), viskoze (25), akrils (26), poliamīds vai neilons (30), poliesteris (35), stikla šķiedra (44), elastomultiesteris (46) un melamīns (48).

Ja vilnas vai zīda saturs maisījumā pārsniedz 25 %, jāizmanto metode Nr. 2.

Ja poliamīda vai neilona saturs maisījumā pārsniedz 25 %, jāizmanto metode Nr. 4."

ii) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. "d" vērtība ir 1,00, izņemot melamīnam, kuram "d" = 1,01."

j) 1.2. punktu metodē Nr. 10 aizstāj ar šādu:

"2. dažas hloršķiedras (27), proti, polivinilhlorīda šķiedras, kas var būt arī šķiedras pēc hlorēšanas, elastolefīns (47) un melamīns (48)."

k) Metodi Nr. 11 groza šādi.

i) 1.2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. vilna (1) vai dzīvnieku spalvas (2 un 3) un elastolefīns (47) un melamīns (48)."

ii) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. Koeficienta "d" vērtība vilnai ir 0,985, elastolefīnam 1,00 un melamīnam 1,01."

l) Metodi Nr. 13 groza šādi.

i) 1.2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. vilna (1), dzīvnieku spalva (2 un 3), zīds (4), kokvilna (5), acetāts (19), kupro (21), modāls (22), triacetāts (24), viskoze (25), akrils (26), poliamīds vai neilons (30), poliesteris (35), stikla šķiedra (44), elastomultiesteris (46) un melamīns (48)."

ii) Metodes 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. "d" vērtība ir 1,00, izņemot melamīnam, kuram "d" = 1,01."

m) Metodi Nr. 14 groza šādi.

i) 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. PIEMĒROŠANAS JOMA

Pēc bezšķiedru materiāla atdalīšanas šo metodi izmanto divkāršo šķiedru maisījumiem, ko veido:

1. kokvilna (5), acetāts (19), kupro (21), modāls (22), triacetāts (24), viskoze (25), daži akrili (26), daži modificētie akrili (29), poliamīds vai neilons (30), poliesteris (35) un elastomultiesteris (46),

kur:

2. hloršķiedras (27) uz vinilhlorīda homopolimēru bāzes, kas var būt arī šķiedras pēc hlorēšanas, elastolefīns (47) un melamīns (48).

Attiecīgie modificētie akrili ir tie, kurus iemērcot koncentrētā sērskābē (relatīvais blīvums 20 °C temperatūrā 1,84) iegūst dzidru šķīdumu.

Šo metodi var izmantot metodes Nr. 8 un Nr. 9 vietā."

ii) 2. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"2. PRINCIPS

Komponentu, kas nav hloršķiedra, elastolefīns vai melamīns (t. i., šķiedras, kas minētas 1. punkta 1. apakšpunktā), no zināmas sausas maisījuma masas izšķīdina ar koncentrētu sērskābi (relatīvais blīvums 20 °C temperatūrā 1,84). Atlikumu, kas sastāv no hloršķiedras, elastolefīna vai melamīna, savāc, mazgā, žāvē un nosver. Atlikuma masu, kas vajadzības gadījumā koriģēta, izsaka procentos no sausās maisījuma masas. Otra komponenta procentuālo sastāvu iegūst ar starpības palīdzību."

iii) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. "d" vērtība ir 1,00, izņemot melamīnam, kuram "d" = 1,01."

n) Metodi Nr. 15 groza šādi.

i) 1. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"1. PIEMĒROŠANAS JOMA

Pēc bezšķiedru materiāla atdalīšanas šo metodi izmanto divkāršo šķiedru maisījumiem, ko veido:

1. acetāts (19), triacetāts (24), hlora šķiedra (27), daži modificēti akrili (29), daži elastāni (43),

kur:

2. vilna (1), dzīvnieku mati (2 un 3), zīds (4), kokvilna (5), kupro (21), modāls (22), viskoze (25), poliamīds vai neilons (30), akrils (26), stiklašķiedra (44) un melamīns (48).

Ja sastāvā ietilpst modificētie akrili vai elastāni, jāveic iepriekšējs tests, lai noskaidrotu, vai šķiedra pilnībā šķīst reaģentā.

Maisījumus, kuri satur hlora šķiedras, var analizēt arī izmantojot metodi Nr. 9 vai Nr. 14."

ii) 5. punktu aizstāj ar šādu punktu:

"5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. "d" lielums ir 1,00 ar šādiem izņēmumiem:

zīds un melamīns	1,01;
akrils	0,98."

o) Aiz metodes Nr. 15 ievieto metodi Nr. 16:

"METODE Nr. 16

MELAMĪNS UN DAŽAS CITAS ŠĶIEDRAS

(Metode, kurā izmanto karstu skudrskābi)

1. PIEMĒROŠANAS JOMA

Pēc bezšķiedru materiāla atdalīšanas šo metodi izmanto divkāršo šķiedru maisījumiem, ko veido:

1. melamīns (48),

kur:

2. kokvilna (5) un aramīds (31).

2. PRINCIPS

Melamīnu no zināmas sausas maisījuma masas izšķīdina ar karstu skudrskābi (90 % pēc masas).

Atlikumu savāc, mazgā, žāvē un nosver. Atlikuma masu, kas vajadzības gadījumā koriģēta, izsaka procentos no sausās maisījuma masas. Otra komponenta procentuālo sastāvu iegūst ar starpības palīdzību.

Piezīme. Stingri ievērot ieteicamās temperatūras robežas, jo melamīna šķīdība ir ļoti atkarīga no temperatūras.

3. IEKĀRTAS UN REAĢENTI (izņemot tos, kas uzskaitīti vispārīgajos norādījumos)

3.1. **Iekārtas**

i) Koniskā kolba ar stikla aizbāzni, ar vismaz 200 ml ietilpību.

ii) Kratāma ūdens vanna vai cita iekārta, ar kuru kolbu krata un uztur 90 ± 2 °C temperatūrā.

3.2. **Reaģenti**

i) Skudrskābe (90 % (m/m, relatīvais blīvums 20 °C temperatūrā: 1,204 g/ml). 890 ml 98 % līdz 100 % masa/masa skudrskābes (relatīvais blīvums 20 °C temperatūrā: 1,220 g/ml) atšķaida ar ūdeni līdz 1 litram.

Karsta skudrskābe ir ļoti kodīga, un ar to jārīkojas piesardzīgi.

ii) Amonjaks, atšķaidīts: 80 ml koncentrēta amonjaka šķīduma (relatīvais blīvums 20 °C temperatūrā: 0,880) atšķaida ar ūdeni līdz 1 litram.

4. TESTA METODE

Ievēro vispārīgos norādījumos aprakstīto procedūru un rīkojas šādi.

Paraugam, kas atrodas koniskajā kolbā ar stikla aizbāzni un ar vismaz 200 ml tilpumu, pievieno 100 ml skudrskābes uz gramu parauga. Ievieto aizbāzni un kolbu sakrata, lai samērcētu paraugu. Vienu stundu atstāj kolbu kratāmā ūdens vannā 90 ± 2 °C temperatūrā un spēcīgi to krata. Ļauj kolbai atdzist līdz istabas temperatūrai. Šķidrumu dekantē caur nosvērtu filtrtīģeli. Kolbā, kurā ir atlikums, pievieno 50 ml skudrskābes, sakrata to ar rokām un kolbas saturu filtrē filtrtīģelī. Atlikuma šķiedras pārvieto tīģelī, skalojot kolbu ar nedaudz lielāku daudzumu skudrskābes reaģenta. Tīģeli iztukšo ar sūknēšanas palīdzību un atlikumu izmazgā ar skudrskābes reaģentu, ar karstu ūdeni, ar atšķaidīta amonjaka šķīdumu un noslēgumā ar aukstu ūdeni, pēc katras šķidruma iepildīšanas tīģeli iztukšojot ar sūknēšanas palīdzību. Sūknēšanu veic tikai pēc tam, kad skalojamais atsārms jau ir iztecējis. Nobeigumā tīģeli iztukšo ar sūknēšanas palīdzību, tīģeli un atlikumu izžāvē, kā arī atdzesē un nosver.

Piezīme. Temperatūra ļoti spēcīgi ietekmē melamīna šķīdību, un tā uzmanīgi jākontrolē.

5. REZULTĀTU APRĒĶINI UN IZTEIKŠANA

Rezultātus aprēķina, kā noteikts vispārīgajos norādījumos. "d" lielums kokvilnai un aramīdam ir 1,02.

6. PRECIZITĀTE

Homogēnos tekstilmateriālu maisījumos ar šo metodi iegūto rezultātu ticamības robežas nepārsniedz ± 2 pie 95 % ticamības pakāpes."